

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.407/2025/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bojté Gizella ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. L. H. kamarai jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben járadék felemelése miatt indított utóperében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.911/2024/28. számú, 30. sorszám alatt kijavított, 35. sorszám alatt kiegészített ítélete ellen az alperes részéről 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes részéről Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 250 000 (kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 1 156 454 (egymillió-százötvenhatezer-négyszázötvennégy) forint fellebbezési és 115 200 (száztizenötezer-kétszáz) forint csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes gyermeke, T. M. D. 2001. szeptember 28-án született az alperesi kórházban súlyos oxigénhiányos állapotban, aminek következtében súlyos fokú testi és szellemi visszamaradottsággal jellemezhető szülési agykárosodásban szenved, ami a négy végtagot érintő bénulásban, az immunrendszer fejletlenségében, alulműködésében, epilepsziában, súlyosan hypotoniás izomzatban, ataxiás koordinálatlan mozgásban nyilvánul meg. Emellett nagy kényszermozgások, túlmozgások jelentkeznek nála, amelyekre jellemző, hogy az emulziókra és az akaratlagos mozgásindításkor fokozódnak. Az izom hypotonia a végtagokon túl a törzs és nyakizmokban is jelentkezik, emiatt nem tud sem ülni, sem állni, függőleges testhelyzetben a fejét tartani kell. Beszédértése jó, de beszélni nem tud, szükségleteit minimális szinten jelzi, hangjelzéssel. Csak pépes ételt tud fogyasztani és etetése fokozott felügyeletet igényel nyelési nehezítettsége miatt. Önellátásra semmilyen szinten nem képes, kezével nem tud fogni. Tisztálkodásához két ember segítsége szükséges. Kényszermozgásai miatt a láb és kéz körmeinek vágásához is plusz segítségre van szükség. T. M. D. egészségi állapota napi 24 órás fokozott felügyeletet és gondozást igényel, több esetben két személy részéről. Az ápolási feladatok egy részének elvégzéséhez (etetésnél egy azonnali szövődmény elhárítása miatt, hányinger, hányás esetén történő ellátás és a különböző nem profi szintű napi mozgások) egészségügyben jártas személy szükséges.

[2] A megyei bíróság neve az 1.P.20.8../2003/64. számú ítéletével – megállapítva az alperes felelősségét T. M. D. szülési károsodásáért – kötelezte az alperest egyebek (így jövedelempótló járadék) mellett havi 40 000 Ft ápolási-gondozási járadék megfizetésére 2004. szeptember 28-tól, amely ítéletet a felek fellebbezései folytán eljárt Debreceni Ítéltábla e vonatkozásban helybenhagyott a Pf.I.20.7../2005/4. számú ítéletével (a továbbiakban együtt: jogerős ítéltáblai ítélet).

[3] A járadék felemelése iránt folyamatban volt perben a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.4../2013/22. számú jogerős ítélete (a továbbiakban: jogerős törvényszéki ítélet) alapján az alperest 2010. október 1. napjától kezdően havi 88 000 Ft költségpótló járadék fizetésének kötelezettsége terheli: 60 000 Ft gondozási díj, 28 000 Ft háztartási kisegítő címén (emellett jövedelempótló járadékként 2012. január 1-jétől havi 135 500 Ft-ot köteles fizetni a felperesnek).

[4] A T. M. D. gondozását végző felperes iskolai végzettsége általános ápoló és asszisztens, valamint mérlegképes könyvelő, azonban a gyermekének napi 24 órás ápolása, felügyelete miatt munkaviszonyt nem tud létesíteni, amely miatt elmaradt jövedelme jelentkezik.

[5] A felperesnek az időközben nagykorúvá vált és testméretben is növekedett, azonban teljes mértékben ellátásra szoruló gyermeke gondozására legalább napi 10 órában van szüksége segítségre, amelynek óradíja 7000 forint, egy hónapra 2 129 167 Ft egy gondozásra szakosodott intézménynél. A gyermekének folyamatos gondozása miatt, valamint mivel több esetben két személy szükséges az egyes feladatok elvégzéséhez, a felperes egyedül a háztartási munkákat nem tudja elvégezni, amelyhez havi 40 alkalommal egy óra kisegítő igénybevételére van szüksége, amelynek költsége 3000 Ft-os óradíj mellett havi 120 000 Ft.

[6] A felperes a megváltoztatott kereseteiben kérte a jogerős ítéltáblai és törvényszéki ítéletekben megállapított járadék 2023. október 1-jétől történő felemelését a jövedelempótló járadék esetében havi 976 000, a gondozási díjnál havi 1 650 000, a háztartási kisegítő címén kapott járadék kapcsán havi 360 000 Ft-ra, a lejárt járadék vonatkozásában pedig kamatkövetelést is előterjesztett. A másodfokú eljárás szempontjából jelentős hivatkozása szerint az időközben nagykorúvá vált gyermeke napi 24 órában szorul ápolásra, amely mellett a háztartási munkákat sem tudja elvégezni és nem tud munkaviszonyt létesíteni. A gondozási díj esetében a járadék számítását arra alapította, hogy az ilyen tevékenységre szakosodott vállalkozások minimum napi 10 óra igénybevételével 7000 Ft óradíjat számítanak fel. A háztartási kisegítő címén megítélt járadék összegét napi négy óra és 3000 Ft óradíj figyelembevételével azért kérte felemelni, mert az a gyermeke növekedése és a gondozás időszükséglete miatt ilyen mértékben szorul kompenzációra.

[7] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. A gondozási díj körében vitatta a felperes által beszerzett árajánlatot, és arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat szerint a minimálbér összege vehető figyelembe. Vitatta a napi négy óra háztartási kisegítő igénybevételének szükségességét is, amelyet szintén a minimálbér alapján kért meghatározni.

[8] Az elsőfokú bíróság a kijavított és kiegészített ítéletével a jövedelempótló járadékot 2023. november 1-jétől havi 411 880 Ft-ra, 2024. január 1-jétől 452 630 Ft-ra; a háztartási kisegítő címén járó költségpótló járadékot 2023. november 1-jétől havi 120 000 Ft-ra; a gondozási díjat 2023. november 1-jétől havi 1 650 000 Ft-ra felemelte azzal, hogy az alperes a 2025. június 30-ig lejárt 6 261 100 Ft jövedelempótló és 33 640 000 Ft költségpótló járadékot, valamint ezek kamatait 15 napon belül egy összegben köteles megfizetni a felperesnek. Az ítéletet a folyamatosan fizetendő járadékok vonatkozásában előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2 068 720 Ft perköltséget, az államnak pedig 363 018 Ft állam által előlegezett költséget, és megállapította, hogy a feljegyzett 1 500 000 Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] Az ítélet indokolásában külön értékelte a tényállás alapjául szolgál bizonyítékokat, így – a másodfokú eljárás szempontjából jelentőséggel bíró körben – utalt a jogerős ítéltáblai és törvényszéki ítéletekre, arra hogy a felperes gyermekének egészségi állapotát a perben beszerzett, tanúvallomásokkal is alátámasztott igazságügyi szakértői vélemény alapján állapította meg, míg a gondozási díj mértékét a N. Háziápolási Szolgálat (a továbbiakban: szolgáltató) által kiadott árajánlat alapján, amely árajánlat konkrétan megjelölte annak az okát, figyelembe véve a felperes gyermekének rendkívül súlyos állapotát, valamint hogy a napi időszükséglet nem volt eltűzött.

[10] Az ítélet jogi indokolás megnevezésű részében a teljes reparáció szükségességére történő utalás mellett részletezte a részben alaposan érvényesített jövedelempótló járadékra vonatkozó döntés indokait, kitérve arra is, hogy a gyermek napi 24 órás ápolásra, felügyeletre szorul, legfeljebb nagyon rövid időre lehet magára hagyni, amely időszak alatt érdemi munkát nem lehet végezni.

[11] A gondozási díjra és háztartási kisegítő költségére irányuló járadék körében is hangsúlyozta, hogy a felperes gyermeke napi 24 órás, részben szakirányú ápolást, gondozást igényel. Vannak olyan tevékenységek, amelyekhez egy személy nem elegendő, holott ha a gyermek egészségesen születik, a felperes részéről jelenleg már semmilyen ápolásra, gondozásra nem szorulna, szemben a születését követő, illetve a járadék megállapításakor állapottal. Ezért a jelenleg számára nyújtott ilyen tevékenység teljes egészében az alperes magatartásával van okozati összefüggésben, így alapos volt a felperes azon igénye, hogy legalább napi 10 órában kerüljön meghatározásra a gondozás időszükséglete és az is, hogy annak költségét szakosított intézmény által nyújtott szolgáltatás díját alapul véve határozza meg a bíróság. A bírói gyakorlat pedig elfogadja az ápolás, gondozás körében a szakosodott intézmények díjának alapulvételét annyiban, hogy mivel e vállalkozások jövedelmet is realizálnak, azok 75%-át veszik alapul. Az ítélet kijavított számítása szerint a csatolt 2 373 000 Ft összegű árajánlat 75%-a 1 779 000 Ft, amelyhez képest a felperes követelése 1 650 000 Ft volt. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 355. §-ában rögzített teljes kártérítés elvéből következik, hogy a károkozónak mindazon költségeket meg kell ítélni, amelyek a károkozással összefüggésben merülnek fel. Ezért a járadék összegénél nem egy általános, jogszabály által előírt bérminimumot kell figyelembe venni, hanem azt az összeget, amely abban az esetben, ha az ápoláshoz idegen személyt vesz igénybe a károsult, ténylegesen felmerül függetlenül attól, hogy a felperes ezt a segítséget igénybe veszi-e vagy sem. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a gondozási díj mértéke nem függ attól, hogy azt közeli hozzátartozó végzi adott esetben tényleges díjfelszámítás nélkül, vagy más személy ellenérték fejében. A szülő azon döntése, hogy

gyermekét saját maga ápolja nem eredményezi a károkozó mentesülését. Márpedig azt a felperes igazolta, hogy a jelenlegi piaci viszonyok mellett milyen költséggel vehet igénybe ápolót, gondozót. (Részletezte annak az indokait is, hogy miért volt alaptalan az alperes azon védekezése, hogy a gondozás jogszabályi alapon járó házi segítségnyújtás, illetve támogató szolgáltatás keretében is megoldható.)

[12] A háztartási kisegítő költsége körében a jogerős törvényszéki ítélet azért találta alaposnak e járadékigényt, mert a felperesnek a gyermeke ápolásával, gondozásával kapcsolatban olyan mértékű napi elfoglaltsága volt, amelyek mellett egyéb háztartási teendőket elvégezni nem tudott. Ezért alkalmanként 700 Ft költség mellett havi 40 alkalmat talált megalapozottnak, és kötelezte az alperest havi 28 000 Ft járadék megfizetésére úgy, hogy annak mértéke meghatározásánál figyelembe vette a gondozási díjat is. Mivel most napi 10 órában állapított meg gondozási díjat, a korábbi, napi átlag egy óra körüli háztartási kisegítő igénybevételének négyszeresére történő felemelése indokolatlan lett volna, az a korábbi időszakban elérésre volt elegendő. Ugyanakkor nem vitásan a háztartási kisegítő óradíja a korábbinál lényegesen magasabb, annak mértéke a becsatolt okiratok, valamint az általános életpasztafigyelembevételével elfogadható 3000 Ft-ban, ezért a havi járadék összegét 40 x 3000, összesen 120 000 Ft-ra emelte fel.

[13] A járadékfelemelés kezdő időpontját azonban a módosított keresetektől eltérően 2023. november 1. napjával határozta meg az 1959. évi Ptk. 280. §-ának (3) bekezdése alapján, és ennek figyelembevételével (és az ítélet kijavítása során korrigáltaknak megfelelően) határozta meg a lejárt járadék összegét, valamint rendelkezett a kamatkötelezettségről.

[14] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (3) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes perköltségének viselésére, míg a Pp. 101. §-ának (1) és 102. §-ának (1), valamint 83. §-ának (3) bekezdései alapján az állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére. A le nem rótt eljárási illeték pedig a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes illetékmentessége miatt marad az állam terhére. (Továbbá kiegészítő ítélettel nyilvánította az ítéletet részben előzetesen végrehajthatónak.)

[15] A felperes a fellebbezésben kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a gondozási díj címén megítélt járadék leszállítását – a mindenkori garantált bérminimum alapulvételével – 2023. november hónapra 511 200 Ft, 2023. december – 2024. december hónapokra havi 562 200 Ft, 2025. január 1-jétől havi 601 500 Ft, a háztartási kisegítés címén megítélt járadék leszállítását pedig – a mindenkori minimálbér alapulvételével – 2023. november hónapra 53 360 Ft, 2023. december – 2024. december hónapokra havi 61 360 Ft, 2025. január 1-jétől havi 66 880 Ft összegre; a gondozási díj tekintetében továbbá másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet részbeni, a gondozási díjra kiterjedő hatályon kívül helyezését, és e vonatkozásban az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Kérte a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását is. A gondozási díjat illetően arra hivatkozott, hogy annak összege túlzó mértékű, és kellően nem is bizonyított. A szolgáltató árajánlatára részletesen nyilatkozott az elsőfokú eljárás során, amelyet a fellebbezésben is megismételt: eltérő óradíj az internetes tájékoztatóban és az egyedi árajánlatban; a felperes gyermekének súlyosabb állapota és a napi alacsonyabb óraszám miatti árkülönbség csak az esetmenedzser költségében jelentkezik; a szolgáltató bér- és egyéb költségei nincsenek

összefüggésben a felperes gyermekének állapotával; ismeretlen okból szerepel havi 25 óra az esetmenedzser költségének alapjaként, akinek csak a perbeli esetben szükségtelen feladatai vannak; a menedzsment díja ismeretlen összetételű; ellentmondásos a hétvégi és az ünnepnap felár, ha az árajánlat csak hétköznapra vonatkozik; amennyiben az árajánlat személyre szabott, nem lehet megállapítani, hogy milyen kompetenciakör alapján állapították meg azt, amely az akkor folyamatban lévő szakértői bizonyítás miatt nem is dönthető el. Az elsőfokú bíróság azonban nem tisztázta ezeket az aggályokat, és ennek nem adta az indokát sem, így pedig nem bizonyított a gondozási díjnak az az összege, amelynek 75%-át alapul véve határozta meg az elsőfokú bíróság a fizetési kötelezettséget. A becsatolt árajánlat részletező ellentmondásokkal és a felperes gyermeke esetében figyelembe nem vehető körülményekkel teli, amely bizonyítékként az ítélet alapjául nem szolgálhat a Pp. 268. §-ának (1) bekezdése alapján. Változatlanul vitatta, hogy a gondozási díj költségét szakosított intézmény által nyújtott szolgáltatás díjának alapulvételével indokolt meghatározni. Maga a szakértő is beszámolt olyan részfeladatokról, amelyeket laikus is elvégezhet. Mivel pedig a felperes gyermekének ellátása nem teljes mértékben szakképzettséggel rendelkező személy igénybevétele jelenti, indokolt a szakképzettséget nem igénylő feladat elvégzéséért ellentételezésül járó minimálbértől magasabb összegben, ámde a kizárólag szakfeladatra szakosított intézmények köztudomásúan magas piaci óradíjától alacsonyabb összeget alapul venni a garantált bérminimum alapulvételével (2023. január – november között: 1704 Ft/óra, 2023. december – 2024. december között: 1874 Ft/óra, 2025. januártól 2005 Ft/óra). A háztartási kisegítés körében pedig álláspontja és a bírói gyakorlat által elismertek szerint is a minimálbér alapulvétele indokolt, mivel az ilyen munkák semmilyen szakképzettséget nem igényelnek (2023. január – november között: 1334 Ft/óra, 2023. december – 2024. december között: 1534 Ft/óra, 2025. januártól 1672 Ft/óra).

[16] A felperes a csatlakozó fellebbezésben kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a háztartási kisegítő címén havonként megítélt összeg 360 000 Ft-ra történő felemelését, amelynek egy összegben 15 napon belül megfizetendő lejárt része 2023. novembertől 2025. júniusáig 6 261 100 Ft, a lejárt járadék összesen 37 440 000 Ft és ezek 2024. augusztus 30-tól számított kamatai. Hivatkozása szerint az élethelyzete nagyon elnehezedett, édesanyja halálával támasz nélkül maradt, és egészségileg is teljesen leépült a gyermekének 23 évi, példamutató gondozása alatt. A fizikális gyengeséget orvosi dokumentum és a tanúk nyilatkozata is igazolja, gerincsérv, ízületi bántalmak, nőgyógyászati műtétek vannak folyamatban, gyakran sürgősségi orvosi ellátást igényelve. E körülmény a bírósági eljárás során ismert és bizonyított volt, amely alapján a 4 óra naponta szükséges. Egy felnőtt férfi után kell egy nagy lakást, konyhát fürdőszobát rendben tartani, a főzés is időigényes, a velejáró mosogatással. A tisztálkodás is nagy teret vesz igénybe és a ruházatok folyamatos fertőtlenítése, mosása is nehéz. Bár az elsőfokú ítélet a gyermekének gondozására napi 10 órában állapított meg gondozási díjat, azonban a nap 24 órájában indokolt a teljeskörű gondozás. A tíz óra nem azt jelenti, hogy ezen szakaszban a felperesnek volna több ideje a háztartási teendőkre, mert ugyanúgy ott van a fia mellett és ápolja segítséggel. A korábbi ítéletben is szerepel, hogy ápoló végzettséggel is rendelkezik. Arra pedig nem kötelezhető, hogy erején felül lásson el olyan feladatot, amely az alperes mulasztásából következett be, különösen kockáztatva saját egészségi állapotát is, mindemellett van egy másik középiskolás gyermeke is, akiről gondoskodnia kell. A háztartási kisegítő járadék szükségességét, mértékét alátámasztják az orvosszakértői vélemények, illetve „más ítéletekből ismert bírói gyakorlat”. Emellett a csatlakozó fellebbezésben részletezte a 3000 Ft-os óradíjjal számolt követelésének összegző számítását is, illetőleg kitért az elsőfokú ítélet fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel nem érintett részére is.

[17] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását (a csatlakozó fellebbezés szerinti megváltoztatás figyelembevételével). Hivatkozása szerint árajánlatokkal és hirdetésekkel igazolta a háztartási kisegítés 3000 Ft-os óradíját, amely egyébként köztudomású is. E munkát minimálbérért (amelynek szintén van járuléka) senki sem vállalná, de az alperes nem is csatolt ezt igazoló hirdetést. A gondozás 7000 Ft-os óradíja sem eltűzött, amelynek alapjaként a szolgáltató részletezte az árajánlatában, hogy szakképzett, jó képességű munkavállalókkal kell dolgozniuk, részükre megfelelő bért kell fizetni, és figyelembe vette a gyermekének rendkívül súlyos állapotát, valamint a napi időszükségletet is. A szolgáltató alkalmazottai emellett rendelkeznek annyi szaktudással, hogy a csatolt orvosi dokumentumok alapján is meg tudják ítélni a gondozott állapotát. Az alperes továbbá nem csatolt interneten felelhető hirdetést, és konkrétan nem nevezett meg, illetőleg más cégtől sem mellékelte alacsonyabb díjazással hasonló egészségi állapotú személy gondozására vonatkozó árajánlatot. Az elsőfokú eljárás során tett hivatkozásai pedig cáfolják, hogy csak a minimálbér vehető figyelembe. Az alperes nem tett észrevételt a szakértői véleményre, illetőleg hozzá további kérdése nem volt, de az elsőfokú ítéletet alátámasztják a tanúvallomások is. Az elsőfokú bíróság mindezekkel kellően meg is indokolta az ítéletét, ezért a hatályon kívül helyezése sem indokolt. Emellett a fellebbezési ellenkérelmében is kitért az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem érintett részeire.

[18] Az alperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében kérte annak az „elutasítását”. Fenntartotta, hogy a minimálbér szolgálhat a háztartási kisegítés iránti járadék alapjául, a felperes által hivatkozott árajánlatokat pedig nem kapta meg, de a felperes annak az összegét és a napi időtartamát sem igazolta. Mivel e vonatkozásban a felperes volt a bizonyító fél, alaptalan az a hivatkozás, hogy alperesként ilyen okiratot nem csatolt. E beadványában észrevételezte ugyanezt a gondozási díjat illetően is, és kitért arra is, hogy a felperes fellebbezéssel nem támadott ítéleti rendelkezésekre is nyilatkozott.

[19] A felperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében előadta, hogy az orvosszakértői vélemény alapján is megállapítható, hogy a háztartási feladatok növekedtek, egyebekben megismételte a csatlakozó fellebbezésében foglaltakat. Előadta azt is, hogy ha esetlegesen lehetett is szkenelési probléma, a tárgyaláson ismertették az általa a háztartási kisegítésre beszerzett árajánlatokat.

[20] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján és azokat megalapozatlannak találta.

[21] Az ítéltábla fellebbezés és csatlakozó fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítéletnek az alperest a keresetpótló járadékban marasztaló részét és a kereset elutasítására vonatkozó rendelkezés csatlakozó fellebbezéssel nem támadott részeit (pl. járadékfelemelés kezdő időpontja).

[22] Az ítéltábla annyiban pontosította ugyanakkor az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást, hogy annak részeként feltüntette a nem csupán pertörténeti jelentőségű, hanem a felperes alanyi jogát is alapvetően meghatározó jogerős ítéltáblai ítéletet is. Emellett annyiban pontosította az elsőfokú ítélet indokolását, hogy annak

szerkezeti tagolásától eltérően a „tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok” megnevezésű fejezet is része a „jogi indokolásnak” a Pp. 346. §-ának (5) bekezdése alapján.

[23] Mindezek azonban nem érintették, hogy az elsőfokú bíróság feltárta az ügy érdemi eldöntéséhez szükséges tényállást, és megalapozott döntést hozott a járadék részbeni felemeléséről, amely döntés indokaival – a fellebbezés és csatlakozó fellebbezés, illetőleg az ellenkérelmek korlátai között – az ítéltábla jobbra egyetértett, ezért alapvetően a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltak miatt utal az alábbiakra.

[24] Jóllehet az alperes a gondozással összefüggő járadék körében másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az ítéltáblának először ebben kellett döntenie a Pp. 383. §-ának (1) bekezdése alapján. Az alperes e kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nem tért ki a szolgáltató árajánlatára vonatkozó észrevételeire. Figyelemmel azonban az alább részletezettekre is, ez az indokolási kötelezettség kisebb fokú megszegéseként értékelhető, amely az ügy érdemi eldöntésére nem hatott ki, és amelynek orvoslása a másodfokú eljárásban is lehetséges (Pp. 381. §), ezért az alperes e fellebbezési kérelme megalapozatlan volt.

[25] Az ügy érdemét illetően pedig az alperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság piaci alapon számította a gondozási költséget. Az alperes által hivatkozottaktól eltérően ugyanis a következetesnek tekinthető bírói gyakorlat (pl. Kúria Pfv.VI.20.270/2023/6., Pfv.III.20.765/2017/7. számú ítéletek) szerint nem kifogásolható, ha a felperes erre szakosodott gazdasági társaság óradíját veszi alapul a gondozás-felügyelet jogcímén járó járadékösszegezésének a meghatározásakor. Nem vitatható, hogy a hozzátartozó által végzett ilyen jellegű munka ellenértéke nem hasonlítható egy profitorientált vállalkozás által meghatározott óradíjhoz, legfeljebb az adott esetben kiindulási alapul szolgálhat, amely esetben a bíróságnak korrekciót kell alkalmaznia. A bírói gyakorlat szerint pedig az óradíj mértéke az ilyen tevékenységek elvégzésére szakosodott gazdasági társaság díjának 75%-ában megállapítható, amelyben megjelenik a hozzátartozó által ellátott tevékenység ellenértéke és a céges keretek között végzett, költségeket is magába foglaló szolgáltatás díja közötti különbség. A bíróságokra ugyanakkor nem kötelező a pl. már megszűnt, de egyébként sem „hatósági árszabással működő” Kék Angyal Bt. árai 75%-ának alapulvétele akkor sem, még ha a bírói gyakorlat többségében ezt is követi. Az olyan kártérítési összegről, amely tényleges kiadásként nem merült fel, így pontosan, egzakt módon nem meghatározható, az eset összes körülményeinek, sajátosságainak figyelembevételével kell – mérlegelés útján – döntenie (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4. számú határozat).

[26] Elsődleges jelentősége továbbá mindezekről függetlenül annak van, hogy a per tárgya járadék felemelése volt, amelynek alapját a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) hatálya alatt meghozott jogerős ítéltáblai és törvényszéki ítéletek képezték. E jogerős ítéletek (a jogerős ítéltáblai ítélet alapját képező elsőfokú ítélet 24. oldalának 3. bekezdése, ítéltáblai ítélet 9. oldalának 5. bekezdése, jogerős törvényszéki ítélet 16. oldalának 3. bekezdése) pedig nem a minimálbér alapulvételével, hanem ugyancsak erre szakosodott gazdasági társaság árképzése alapján határozták meg az alperes ápolással, gondozással és felügyelettel kapcsolatos kötelezettségének összetevőit, ekként jogerősen elbírálták a követelés jogalapját illetően azt is, hogy a felperes a felek jogviszonyában jogosult az erre szakosodott, általa ténylegesen elérhető gazdasági társaság árképzésére alapítani az igényét.

[27] Az 1952. évi Pp. 229. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek – ideértve azok jogutódait is – egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő).

[28] Az egységes bírói gyakorlat szerint az ítélt dolog tárgya: a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el (pl. BH2002. 235.). A követelésrész érvényesítése esetén az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről szóló 6/2022. Jogegységi határozatban kifejtettek szerint pedig (indokolás [25] bekezdése) a korábbi perrendtartás alatt kialakult bírói gyakorlat változatlanul irányadó, de e jogegységi határozat rögzíti azt is (indokolás [51] és [52] bekezdései), hogy az a követelmény, hogy az ítélt dolog joghatása csak érdemi vizsgálat eredményeként hozott döntéshez kapcsolódjon, az alperes védekezésére is vonatkozik: az alperes az újabb perben mindazzal védekezhetsen, amivel a korábbi perben nem védekezett, de azzal már nem, amit a bíróság a korábbi perben elbírált. Ehhez minden esetben egyedileg kell meghatározni a korábbi ítélet indokolása alapján, hogy a bíróság a kereset és a védekezés tartalma alapján a keresettel érvényesített jog mely anyagi jogi feltételeit bírálta el ténylegesen.

[29] Egy az 1952. évi Pp. 230. §-ának (1), illetőleg a Pp. 361. §-ának (1) bekezdése szerinti utóper pedig csak annyiban képes áttörni az anyagi jogerőhatást a jelen esetre vonatkoztatva – lévén a felperes a megítélt járadékok felemelése iránt indította azt –, hogy az utóperben az bírálendő el, hogy a felperest az alperesi szolgáltatás mennyisége vagy időtartama körében több követelés illeti-e meg, mint a korábbi (a jogerős ítéltáblai és törvényszéki) ítéletben meghatározottak.

[30] Mindezek alapján nem volt vitássá tehető, hogy a felperes piaci alapú számításra alapítsa a jelen igényét, ezért az alperes (függetlenül az általa helytelenül hivatkozott bírói gyakorlattól is) alaptalanul kérte a fellebbezésében a járadék minimálbér-alapú számítását.

[31] Az ítéltábla ezt illetően hangsúlyozza azonban azt is, hogy a felperes gyermeke továbbra is 24 órás ápolásra/gondozásra/felügyeletre szorul. Ezen belül (a nagyfokú mozgékonyosság, kényszermozgások, félrenyelések, epilepszia veszélye stb. miatt) csak részben határozható meg előre, hogy a vele való törődés pontosan mely aznapi fázisai igénylik – az alperes fellebbezésben is részben elismert – szakképzettséget igénylő beavatkozásokat. Emellett a szakértői vélemény szerint is az etetéséhez, fürdetéséhez, mozgatásához immáron 2 ember kell, amely a legalább napi háromszori étkezést, egyszeri fürdetést, egyszeri levegőztetést és egyéb mozgásokat feltételezve további legalább 2-3 óra további ráfordítást jelent. Ezzel együtt pedig az ápolás/gondozás/felügyelet tényleges napi időszükséglete legalább mintegy 26 munkaóra. Tekintve, hogy a felperes gyermekéről való törődés a fent rögzítettek szerinti bizonytalanságokat is magában hordozza, amelynek elhárítása fokozott képzettséget igényel, a minimálbér-alapú elszámolás esetén az alperes fellebbezésében hivatkozottaknak megfelelően a garantált bérminimum bázisadatainak alkalmazását tenné indokolttá. Ez (1 év/12 hónap =) 30,5 napos hónapokkal számolva havi (30,5*26 óra =) 793 óra időráfordítást jelent, amely – legalábbis a 2025. évi garantált bérminimum 2005 Ft-os óradíját alapulvéve – közel megegyezik a megítélt járadékkal.

[32] A felperes ugyanis az elnehezedett helyzete miatti, a járadék felemelése iránti keresete tényalapjaként nem arra hivatkozott, hogy a gyermeke jelenleg már nem szorul 24 órás törődésre, hanem csak ahhoz igazította a követelés összegszerűségét, mint ha napi 10 órában erre szakosodott gazdasági társaság tehermentesítené. A szolgáltatótól erre vonatkozóan beszerzett 2 373 000 Ft összegű árajánlat alapján azonban maga is elvégezte a bírói gyakorlat szerint szükséges korrekciót, illetőleg azt is meghaladóan annak csak a 69,53 %-át érvényesítette.

[33] Az alperes arra megalapozottan hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát, hogy miként értékelte a szolgáltató árajánlatára tett észrevételeit, amelyet az ítéltábla ezúton pótol. A per tárgyát nem a szolgáltató árajánlata egyes összetevőinek bizonyítása vagy értékelése képezte, ugyanis a perben nem a szolgáltató árképzéséről kellett döntést hozni, hanem hogy a felperes piaci alapon milyen ellenérték mellett juthat az adott szolgáltatáshoz. Miként az alperes – a köztudomású tényeknek megfelelően – maga is elismerte, hogy az ilyen szakosodott intézmények óradíja magas, a felperes által ténylegesen érvényesített követelésből visszaszámolva $(1\,650\,000\text{ Ft} / 30,5\text{ nap} / 10\text{ óra} / „75\%” * 100\% =)$ a szolgáltató elszámol óradíja 7213 Ft/óra, amelyből a felperes $(1\,650\,000\text{ Ft} / 30,5\text{ nap} / 10\text{ óra} =)$ 5410 Ft-os óradíjat érvényesített. Ez pedig kiterjed a felperes fokozott törődést igénylő gyermekének hétvégi és ünnepekkori ellátására is, ekként pedig a garantált bérminimum relációjában sem tűnik eltűzottnak, különösen nem a perbeli időszak ár- és értékviszonyai alapján. Ehhez képest pedig, bár megillette az ellenbizonyítás, az alperes maga sem csatolt olyan bizonyítékot, amely a fenti szolgáltatói árat (amely szolgáltató a felperes által is elérhető) cáfolta volna. Az ítéltábla ezzel összefüggésben visszautal a fent már részletezettekre is, amely szerint a felperes e követelése a garantált bérminimum és a tényleges ápolás/gondozás/felügyelet alapulvételével sem volt elrugaskodott, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy a felperes megváltozott körülményei miatt az általa kért havi 1 650 000 Ft alkalmas az 1959. évi Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerinti teljes reparációra.

[34] Az alperes fellebbezése megalapozatlan volt a háztartási kisegítés körében is. A jogerős törvényszéki ítélet ugyanis szintén nem a minimálbér alapulvételével, hanem a felperes által ténylegesen megfizetett (azaz „piaci alapú”) ellenérték alapján határozta meg e fizetési kötelezettséget (jogerős törvényszéki ítélet 6. oldalának 3. és 16. oldalának 4. bekezdései), ekként a felek jogviszonyában ez is ítélt dolognak minősül. A már részletezetteknek megfelelően ezért az alperes alaptalanul kérte e kötelezettségének a minimálbérhez való igazítását.

[35] Az alperes továbbá a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében vitássá tette, hogy a felperes bizonyította a kért 3000 Ft-os óradíj összegszerűségét. A csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében azonban nem változtathatta meg a fellebbezését a Pp. 375. §-ának (1) bekezdése alapján, ezért e hivatkozását az ítéltábla figyelmen kívül hagyta.

[36] A felperes e járadékot illető csatlakozó fellebbezése is megalapozatlan volt.

[37] A felperes a Pp. 373. §-ának (1) bekezdésében rögzítettek ellenére, meg nem engedett módon hivatkozott e vonatkozásban az egészségi állapotára és egyes személyi

körülményeire, minthogy az erre vonatkozó kereseti tényállításai a gondozási díjjal álltak összefüggésben (keresetlevél 6-7 oldalai, 5. sorszámú jegyzőkönyv 1-6. oldalai, illetőleg a teljesség kedvéért: a hatálytalan 4. sorszámú beadvány 4. oldala), de az orvosszakértői bizonyítást is a gyermekének állapota miatt szükséges háztartási munkák körében indítványozta (5. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal). Mindazonáltal a csatlakozó fellebbezésben sem állította, hogy az egészségi állapota miatt képtelen a háztartási munkák ellátására. Mindezekre hivatkozva ezért alaptalanul kérte e járadék felemelését.

[38] Miként pedig maga a felperes is előadta a fellebbezésben, az e járadékot megállapító jogerős törvényszéki ítélet (pl. 6. oldalának 2. és 11. oldalának 5. bekezdései) alapját az képezte, hogy a gyermeke 24 órás ápolásra/gondozásra/felügyeletre szorul, amely mellett – a már hivatkozottak szerint – alkalmanként, havi 40 alkalommal van szüksége háztartási kisegítésre. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítése szerint (27. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal) azonban a mosás, vasalás és a környezetének tisztán tartása van összefüggésben a felperes gyermekének állapotával (és felnövéseivel). Ebből azonban egyéb bizonyíték hiányában (ilyennek az általánosságban hivatkozott „bírói gyakorlat” nem minősül) nem következik, ezért nem is állapítható meg ítéleti bizonyossággal, hogy arra (vagy akár a teljes háztartás ellátására) a már az alperes által a jogerős törvényszéki ítélet alapján kompenzált havi 40, azaz napi több, mint 1 óra nem elegendő.

[39] A felperes arra azonban helytállóan hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet vonatkozó indokolásával szemben nem annak van jelentősége, hogy a 24 órás ellátásra szoruló gyermeke esetében viszonyzámként 10 órai gondozási díj alapulvételével számította fel a perbeli követeléseit, ezért az ítéltábla az előzőekben rögzítettek szerint korrigálta az elsőfokú ítélet vonatkozó indokait.

[40] Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti ugyanakkor azt is, hogy a felperes a fellebbezésben a háztartási munka részeként hivatkozott a főzésre és mosogatásra is, amelyek azonban a felperes személyes nyilatkozata szerint is a gyermekének felügyeletével egyidejűleg – nyitott terek és kamera segítségével – megoldottak (5. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal).

[41] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[42] Mivel a felek egyikének jogorvoslati kérelme sem vezetett eredményre, a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján csak a másik fél alaptalan fellebbezése/csatlakozó fellebbezése alapján voltak jogosultak másodfokú perköltségre. A felperes a másodfokú perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján, az alperes a R. alapján számította fel. Eltekintve attól, hogy a felek egyike sem a másodfokú eljárásra hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendeletre hivatkozott, a perköltség felszámítása az alperes esetében nem felelt meg a Pp. 81. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak. E szerint ugyanis a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell; a

bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható.

[43] Ez utóbbi alapján azonban pusztán a jogszabályra, nem pedig a jogszabályi rendelkezésre történő utalás nem felel meg a perköltség-felszámítás szabályainak, ezért az ítéltábla mellőzte az alperes perköltségének megállapítását.

[44] A felperes pedig a ténylegesen $[(1\,138\,800 * 12) + (66\,640 * 12) =]$ 14 455 680 Ft pertárgyértéktől eltérően a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti 10 000 000 Ft alapján számította fel az áfa-mentes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét, amelynek ott szabályozott 5%-os mértékét az általa figyelembe venni kért R. 3. §-ának (5) bekezdése alapján 50%-ban lehet felszámítani a másodfokú eljárásban, ezért annak összege $(10\,000\,000 * 2,5\% =)$ 250 000 Ft.

[45] A fellebbezési illeték $(14\,455\,680 * 8\% = 1\,156\,454 \text{ Ft})$ és csatlakozó fellebbezési illeték $(240\,000 * 12 * 4\% = 115\,200 \text{ Ft})$ a felperes személyes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján marad az állam terhén.

Debrecen, 2026. február 10.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró